

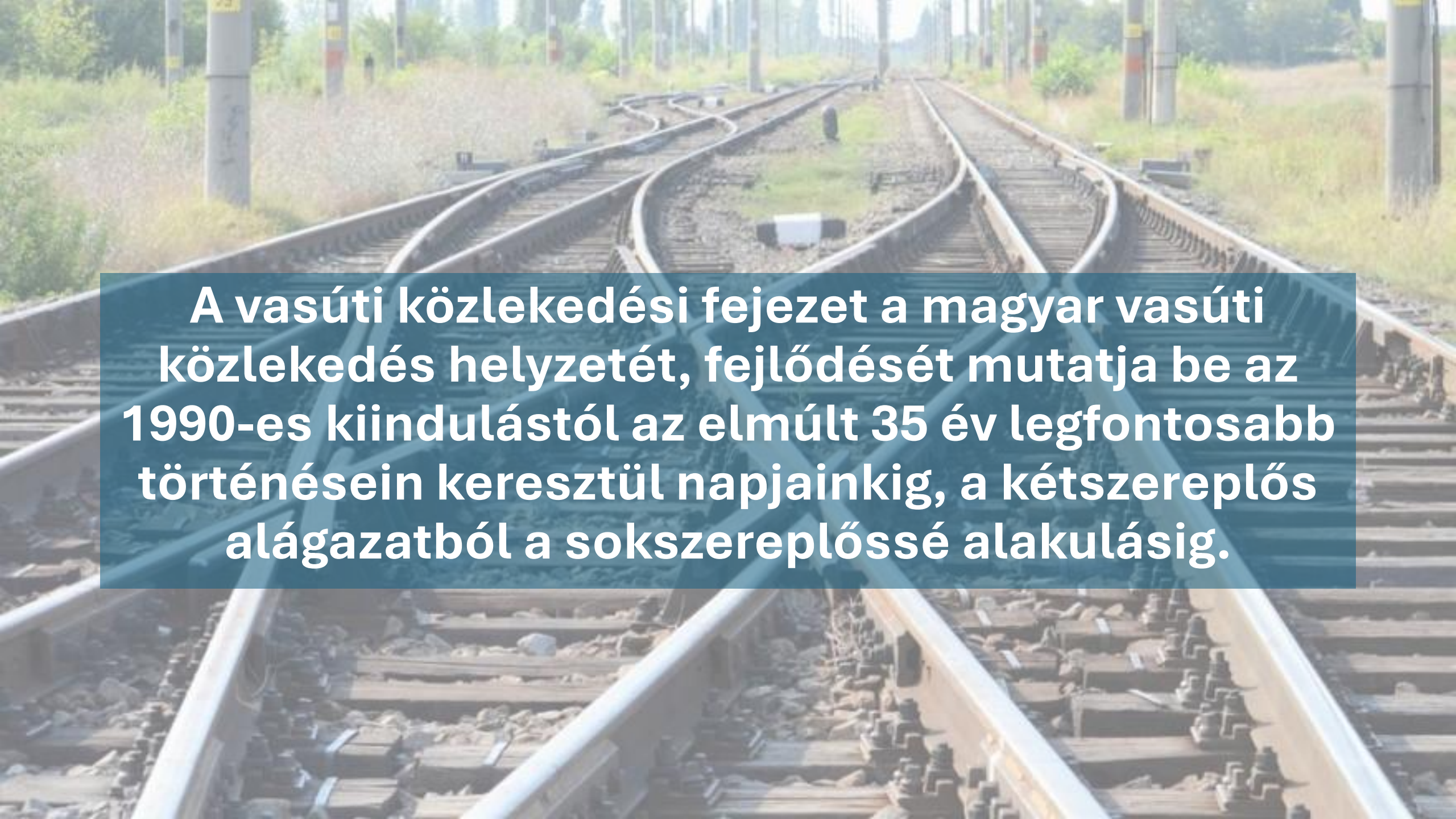
A magyar vasút fejlődése és jelenlegi helyzete

Az átalakulás 35 éve

Dr. Mosóczy László
Elnök
GYSEV Zrt.

Tartalom

- A magyar vasút helyzete az 1990-es években
- Szervezetrendszer
- Infrastruktúra
- Személyszállítás
- Áruszállítás
- Szabályozás
- Finanszírozás
- A jövő feladatai

A vasúti közlekedési fejezet a magyar vasúti közlekedés helyzetét, fejlődését mutatja be az 1990-es kiindulástól az elmúlt 35 év legfontosabb történésein keresztül napjainkig, a kétszereplős alágazatból a sokszereplőssé alakulásig.

A magyar vasút helyzete az 1990-es években

- 121 ezer fős állomány
- 79,5 milliárd nettó eszközérték
- az ország 8. legnagyobb vállalata
- kritikus fizetőképesség
- szervezetlen együttműködés más szállítási ágakkal
- a szolgáltatás minősége elmarad a belföldi és nemzetközi igényektől
- villanymozdonyok átlagéletkora 15,2 év, üzemkésztsége 81%
- dízelmozdonyok átlagéletkora 18 év, üzemkésztsége 83,7%
- személykocsik átlagéletkora 17,5 év, javítási állag 12,46%
- teherkocsik átlagéletkora 19,8 év, javítás állag 12,5%

SZERVEZETRENDSZER

MÁV (Magyar Államvasutak) — főbb szervezeti átalakulások

1990-es évek — átmenet, állami tulajdonú vasúttársaság

A rendszerváltás után a MÁV állami tulajdonban maradt, de a vállalatgazdasági, szervezeti modernizáció és részleges piaci alkalmazkodás folyamatos volt.

2006 (jan. 1.) — MÁV Árufuvarozási Üzletág átszervezése → MÁV Cargo Árufuvarozási Zrt.

A MÁV árufuvarozási üzletága önálló leányvállalattá alakult 2006 elején.

2006–2007 — MÁV-START (személyszállítási leányvállalat) alapítása

A személyszállítási tevékenységet ellátó MÁV-üzletágot leányvállalattá szervezték: MÁV-START Zrt.

2007–2008 — MÁV Cargo privatizációja → Rail Cargo Hungaria

2000–2010 — holding / csoportszerkezet, leányvállalatok, külön funkciók (pálya, személyszállítás, szolgáltatások)

A MÁV több leányvállalattal, üzletággal működött tovább (pl. MÁV Pályaműködtetési feladatok, MÁV-START személyszállítás), a csoportszerkezet és a funkciók elkülönítése folyamatos.

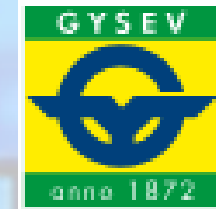
2020–2021 — állami konszolidáció: Volánbusz és egyéb integrációk

A kormányzati döntések nyomán a közlekedési szolgáltatók stratégiai összehangolása zajlott.

2024/2025

Több belső átszervezés, csoportszintű döntés és vezetőváltás, MÁV-START, MÁV-HÉV és VOLÁNBUSZ integráció

SZERVEZETRENDSZER

GYSEV — főbb szervezeti átalakulások

1990-es évek – folyamatos regionális működés, majd privatizációs/állami-magán részarányok stabilizálása

GYSEV megőrizte regionális jellegét; a tulajdonosi szerkezetben osztrák–magyar különböző szereplők vannak (államok, cégek); a részvényes-összetétel és üzleti profil a 2000-es évekre modernebb, szolgáltatás-orientáltabb lett.

2001, 2002, 2006, 2009–2011 — hálózathővítések

GYSEV 2001-től sorban átvett bizonyos vonalszakaszokat (például Sopron–Szombathely), 2006-ban további hálózati bővítések, 2009–2011 között felújítások, villamosítások és vonalátvételek történtek a régióban.

2010-es évek — modernizáció, járműbeszerzések, EU/EIB finanszírozás

GYSEV nagyobb jármű- és mozdony beszerzéseket hajtott végre (Stadler FLIRT beszerzések, Siemens/VTG stb.), valamint EU és EIB-támogatású projektekhez kapcsolódó beruházásokok zajlottak.

2011 – 2013 körül — üzemeltetési területek bővítése (vasútforgalom növelése a határmenti kapcsolatokban)

GYSEV tovább terjeszkedett, határokon átívelő szolgáltatásokat bővített (pl. Rajka–Bratislava vonal újranyitása/kapcsolatok), regionális pozícióját erősítette.

2024 — a magyar állam növeli részesedését (Strabag-részesedés megszerzése → többségi állami befolyás)

2024 őszén a magyar kormány megszerezte az osztrák Strabag 6,1%-os részesedését GYSEV-ben, így a magyar állam részesedése többségivé vált.

2025 – hálózathővítés, 750 km vonal átvétele a MÁV-tól

INFRASTRUKTÚRA

Pálya

A pályahálózat hossza

7700 km,

ebből 4800 fővonal, 2900 km
mellékvonal.

Megújult pályák hossza 2010-2022
között

1100 km,

ebből 80% NIF, 10-10% MÁV és GYSEV.

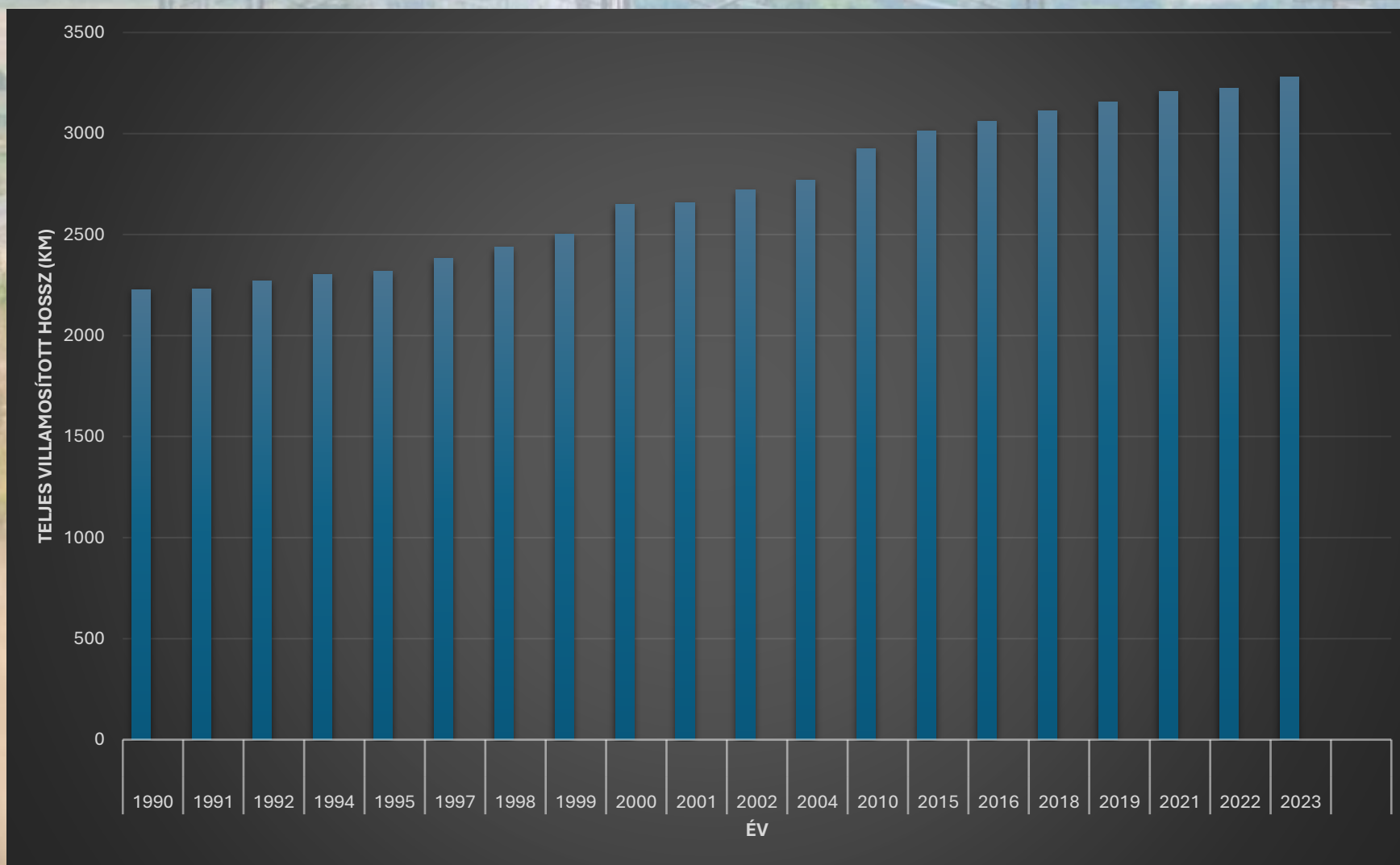
Sebességkorlátozott a hálózat

55%-a.

A fővonalai pályák 40%-a **30 évnél**, a
mellékvonalak 60%-a **60 évnél**
idősebb.

INFRASTRUKTÚRA

Erősáram

MÁV összesen:

766 km

1990-2023 között

GYSEV összesen:

261 km

1990-2023 között

INFRASTRUKTÚRA

Biztosítóberendezések

1990-es évek elején
A vonalak 40%-án jelfogós, 25%-án
többközpontos fényjelzős
mechanikus biztosítóberendezés.

Dominó D70

A magyar hálózat kb. 50–60%-án még mindig régebbi, relés és elektromechanikus berendezések működnek, amelyek sokszor a '60–'80-as évek technológiáját képviselik.

Jellemző típusok:

D55, D67 és D70

Modern elektronikus berendezések a fővonalakon jelentek meg, főként az EU-s finanszírozású korszerűsítések során.

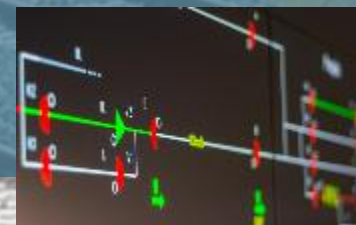
Jellemző típusok

Siemens SIMIS
Thales ELEKTRA
AŽD
PRORIS

ETCS – Európai Vonatbefolyásoló
rendszer

KÖFI – Központi forgalomirányítás

INFRASTRUKTÚRA

Távközlés

1990

Távírók, távgépírók (T100, T1000)
Telefonhálózat (=D-PBX központok,
FRK és NAD diszpécserrendszerek
Órahálózatok, flip-dot kijelzők,
elektronikus utastájékoztató kezdete

GSM-R rendszer

Állomási, számítógépes és telefonos
utastájékoztató
MÁVDIREKT
EMMA

Távközlési üzemeltetést támogató
rendszer

A vasúti személyszállítás alakulása az 1990-es években

1. Belföldi személyszállítás

- Fővonalak: IC és expresszvonatok, nagyvárosok összekötése
- Mellékvonalak: csökkenő forgalom, előregedett infrastruktúra
- Elővárosi közlekedés: Budapest környékén napi ingázás meghatározó
- Szolgáltatási színvonal vegyes, komfortproblémák

2. Díjszabás és kedvezmények

- Tarifák alapja: távolság + kocsiosztály
- Kedvezmények:
  - Szociálpolitikai (nyugdíjas, diák, nagycsaládos)
  - Üzletpolitikai (bérlet, csoportos kedvezmény)
- Havibérlet fontos szerepe az ingázásban

3. Nemzetközi személyszállítás

- 42 nemzetközi vonatpár működött 1990 körül
- EuroCity (EC) és InterExpressz (IE) vonatok Nyugat-Európa felé
- Szezonális vonatok (pl. turistaforgalomhoz igazodva)
- Nyugat- és kelet-európai tarifarendszer eltérései

SZEMÉLYSZÁLLÍTÁS

Járműállomány

Nagyteljesítményű
**villamos
mozdonyok**

59 db

Vonali
**villamos
mozdonyok**

289 db

Villamos
motorvonatok

192 db

Dízel
motorvonatok

259 db

Hibrid
motorvonatok

12 db

Tolató-
mozdonyok

153 db

Vonali
**dízel
mozdonyok**

123 db

Minőségi távolsági
személykocsik

457 db

Egyéb
személykocsik

868 db

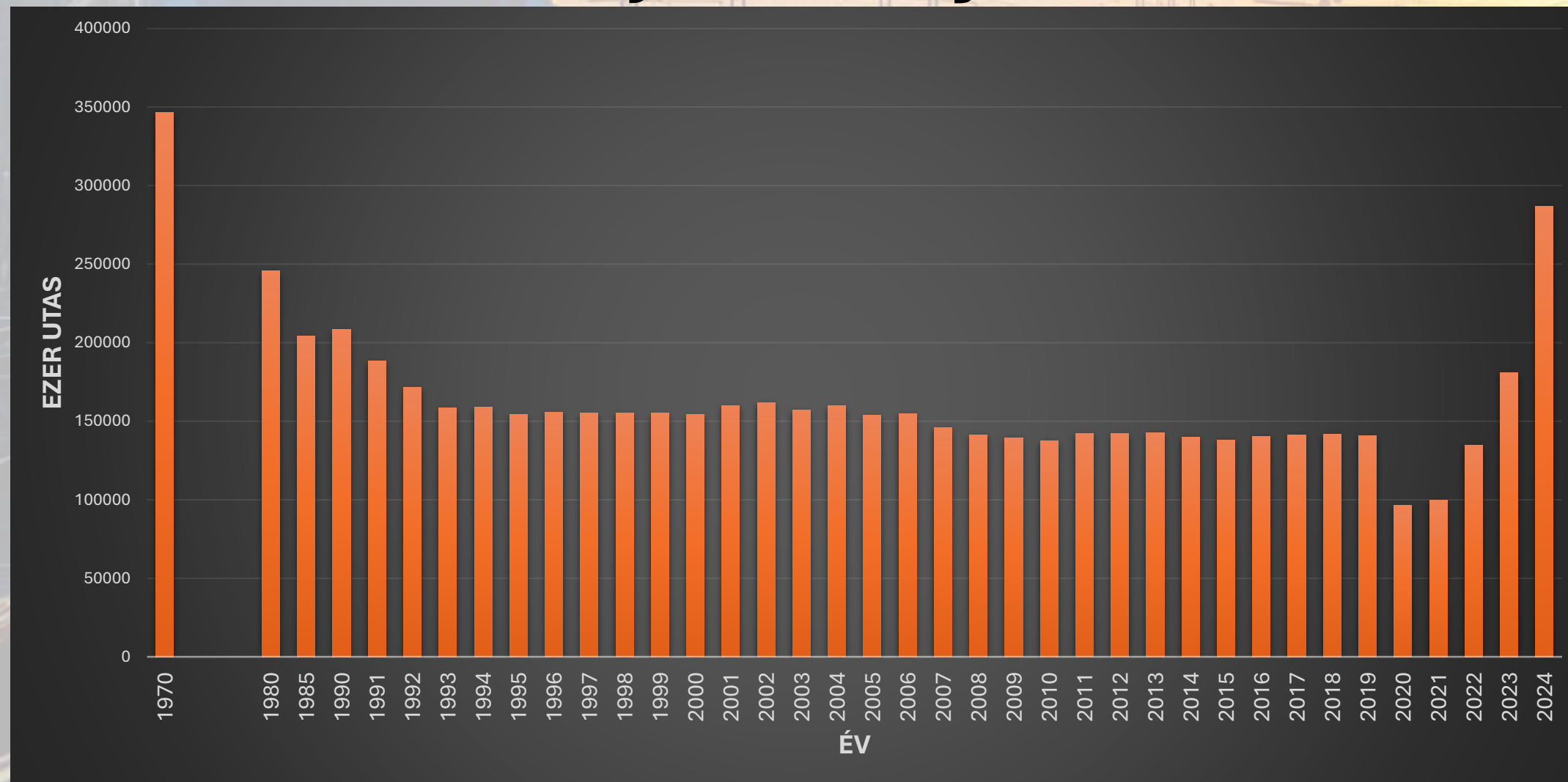
Motorvonati
mellékkocsik

221 db

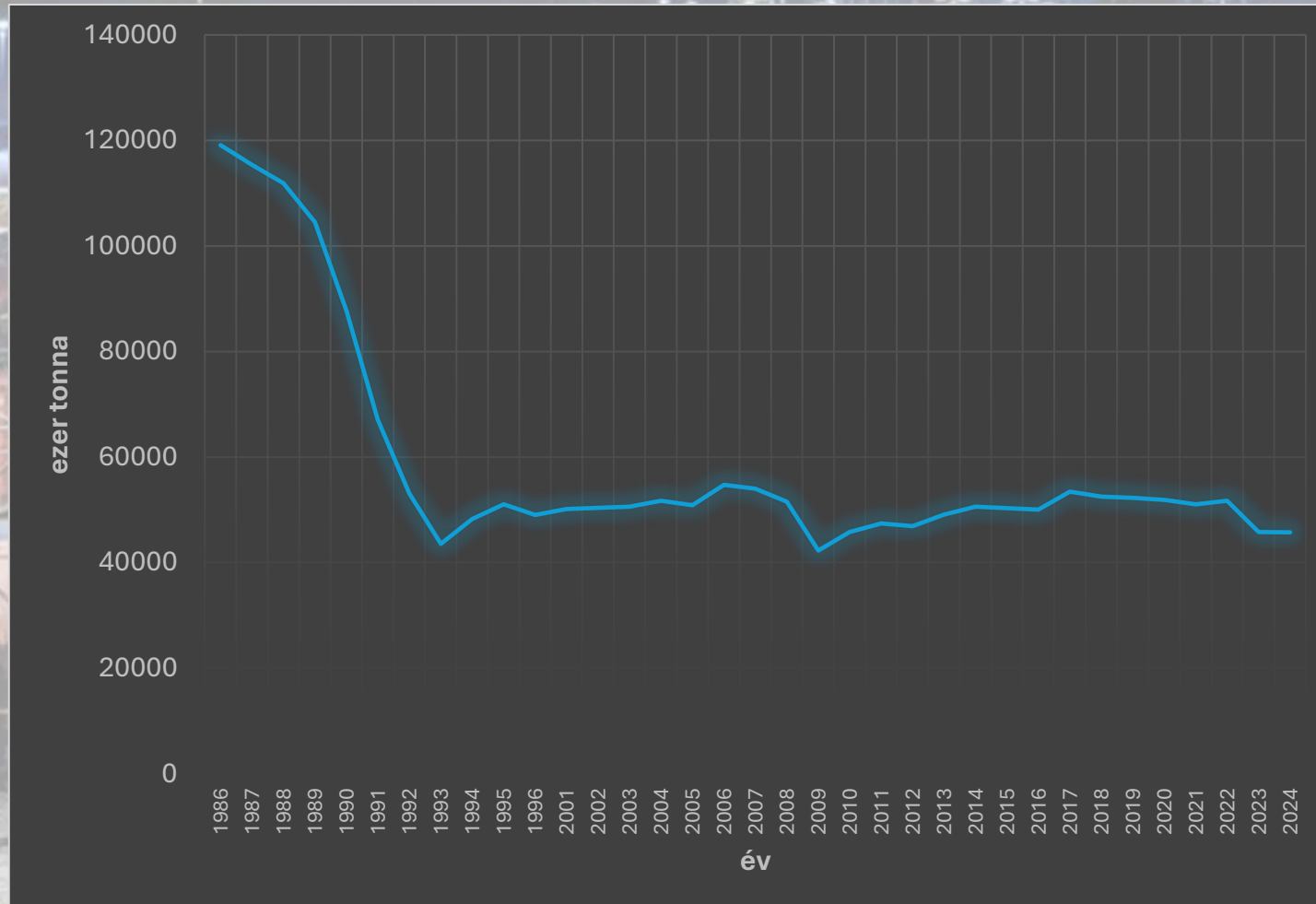

SZEMÉLYSZÁLLÍTÁS

Teljesítmények

ÁRUSZÁLLÍTÁS

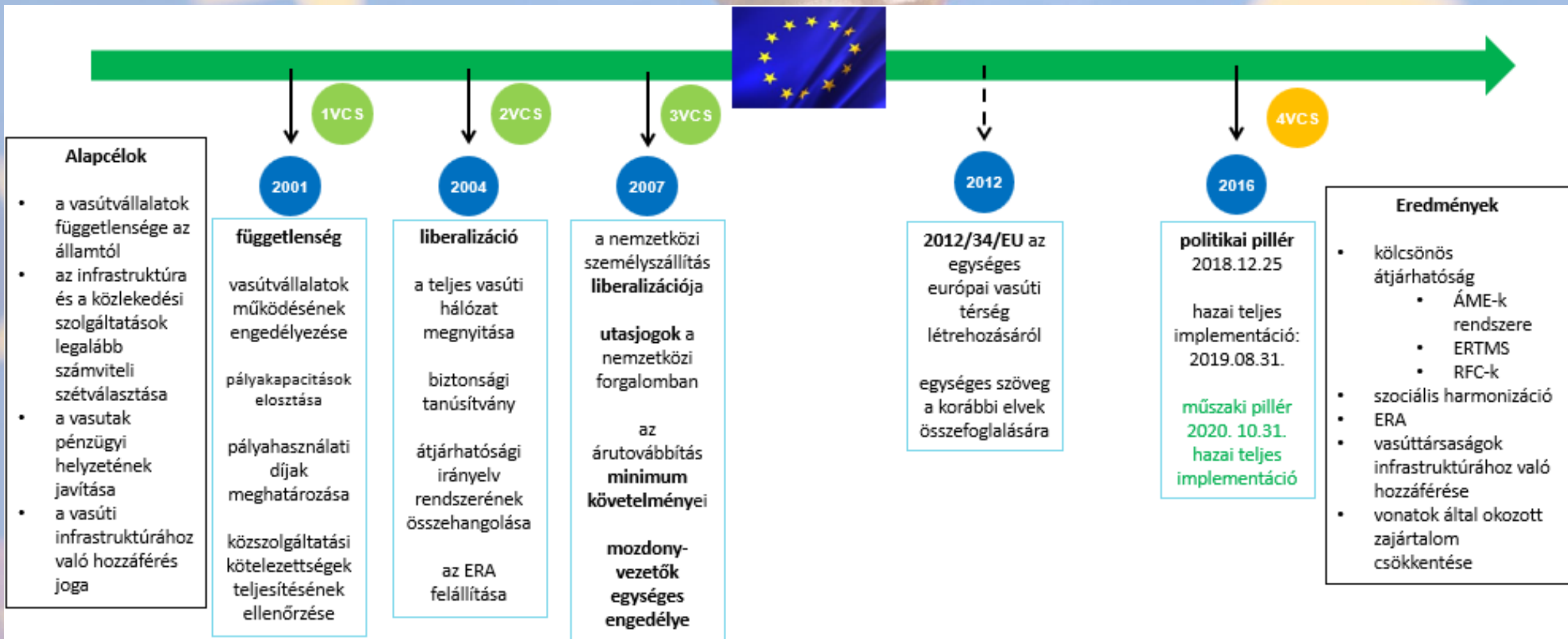

Helyzetkép

- a vasúti árufuvarozás 80%-a nemzetközi forgalom, főleg tranzit,
- a teherforgalom döntő hányada a TEN-T és az RFC hálózatokon bonyolódik le,
- az infrastruktúra hiányosságai miatt nem tud versenyezni a közúttal, részaránya folyamatosan csökken,
- piaci szegmense főleg a nagy tömegű, nagy szállítás igényű árukra korlátozódik,

JOGI SZABÁLYOZÁSI KÖRNYEZET

Vasúti csomagok

JOGI SZABÁLYOZÁSI KÖRNYEZET

Átjárhatósági Műszaki Előírások

Energy TSI

Infrastructure TSI

Rolling Stock - Locomotives and Passengers TSI

Noise TSI

Rolling Stock - Freight Wagons TSI

Safety in Railway Tunnels TSI

Control Command and Signalling TSI

Persons with Disabilities and with Reduced Mobility TSI

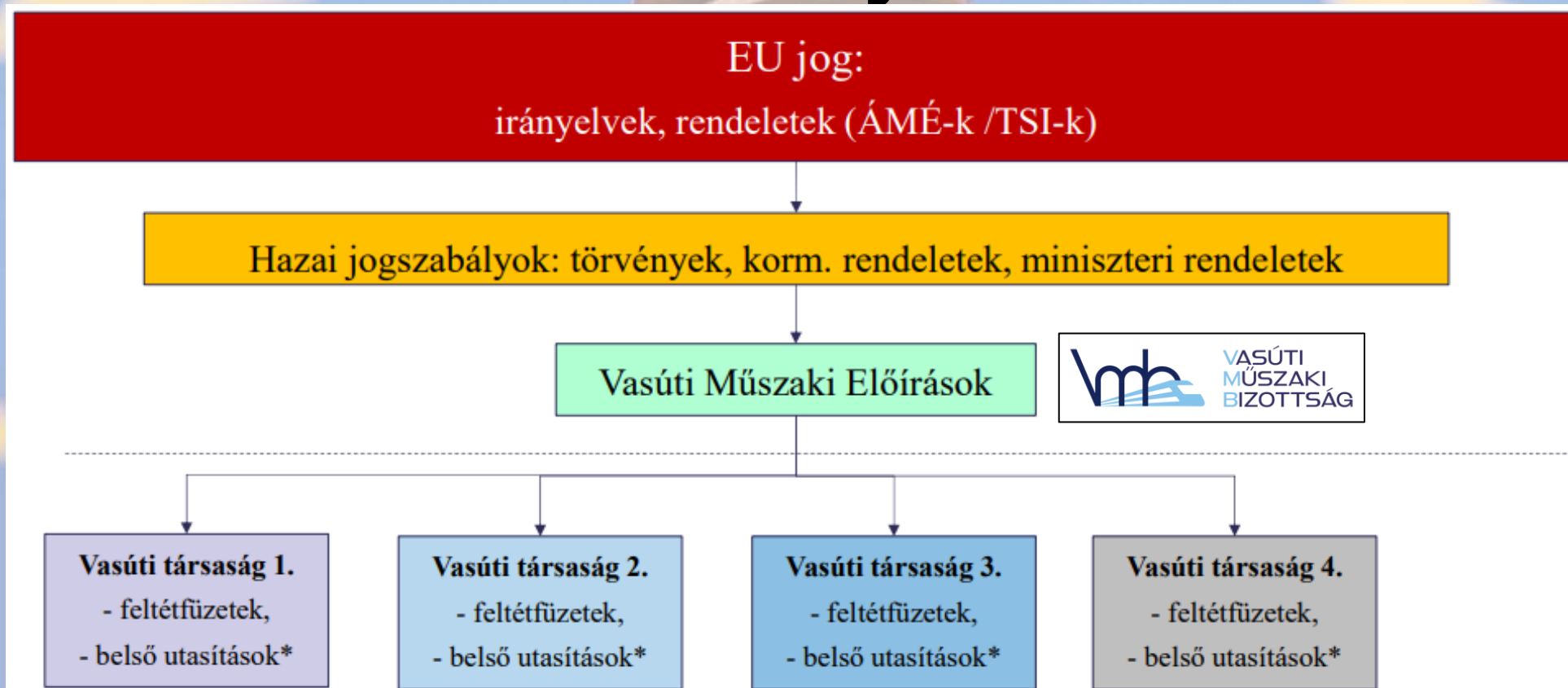
Operation and Traffic Management TSI

Telematics Applications for Passenger service TSI

Telematics Applications for Freight service TSI

JOGI SZABÁLYOZÁSI KÖRNYEZET

TSI-k és a hazai szabályozás rendszere

* Vtv. 30/A. § (2) Az (1) bekezdés szerinti vasúti műszaki előírásokban meghatározott tárgykörökben és keretek között

a) a vasúti forgalom operatív lebonyolításával összefüggő folyamatokat a vasúti pályahálózat működtetője,

b) a vasúti közlekedés biztonságával összefüggő vasúti társasági előírásokat a vasúti társaság a biztonságirányítási rendszerébe illeszkedő szabályzatokban, utasításokban (a továbbiakban: hálózati forgalmi és biztonsági szabályzatok, utasítások) állapítja meg.

FINANSZÍROZÁS

2004-2006
PHARE, ISPA
~ 50-70 Mrd Ft

2007-2013
KözOP
~ 500-700 Mrd Ft

2014-2020
IKOP, CEF
~ 1100 Mrd Ft

2021-2027
IKOP+, CEF, RRF, EIB
~2500-3000 Mrd

Pályakorszerűsítések
ETCS2 vonatbefolyásoló rendszer
kiépítése
GSM-R
Szabályozás megújítás
Központi Forgalomirányítás
IT fejlesztések
Állomáskonstrukciók
Gördülőállomány fejlesztés
Csomópont átépítések
IMCS-k

A MAGYAR VASÚT JÖVŐJE

Korszerű közlekedés
ismérvei = ütemes
közlekedés,
vonatgyakoriság,
menetrendszerűség

Vasúti pálya fejlesztése

Járműállomány fejlesztés

Villamosítás, biztosítóberendezés fejlesztés